

Ya'a tse'e je muto'k na₅k juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je Timoteo

¹ Atse'e je Pablo, je Jesucristo je kyukátsiva, ve'em ax jo'n atse'e xtukpavaandi je Nte'yam, je nYaktsookpamda, jets je Jesucristo, juu' ve'e xmo'yumdap je y'oy je'e ku ve'e myiinnuvat.

² Timoteo, n'onu₅kja'vipts ats mitse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaajñ je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxy. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdu, jets je nMajä Vintsánamda Cristo Jesús, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'lijtnit je tyukmo'tun ma₅tta jets je y'oy jo₅t ma₅tta.

Ku je Pablo dupavaajñ jetse'e kyayakkuvákut je taay ixpajkun

³ Tanu to'k aaj jem éfesovit kyajpu₅n kajxm, ve'em ax jo'n ats mitse'e n'amotu ku atse'e jem ntsaq'n jets atse'e nnujkx Macedonia. Jem tse'e je jayu xtukpava'andat jets ka'a ve'e du₅tuk'íxtat je taay ixpajkun, ⁴ ka'a tse'e du₅majapámdat je kats juu' ve'e je jayu myutaayvaattu, ka'a tse'e du₅majapa₅amduvat je may na₅k juu' jaty'e'e tyijtup jets vaamp je'e ve'e vintso₅ ve'e je jujpit jayu jyoojntykidi. Koojyji xa je'e ve'e je jayu du�akmejtsvinmáy pa₅n vintso₅ ve'e je Nte'yam je tyoo' y'ixuva; ni vinxúpats je'e ve'e kyaputákajada jetse'e dujaanchjávadat je Nte'yam je y'ayook.

⁵ Je'e kajxts ya'a ve'e ya₅ pava'nun juu' ats mitse'e uxym am ntuknuja'yip, jetse'e je jayu to'k aaj to'k

joöt dujaanchjávadat je Nte'yam je y'ayook, jetse'e je jayu dujayéptat je va'ajts aaj je va'ajts joöt jets je va'ajts vinma'yun; je tsojkunts je'e ve'e yakjéjip. ⁶ Jem xa ve'e je jayu juu' ve'e je tuvutoo' dumasoóktinu, je'e tse'e myaaajntyktup juu' ve'e katoomp, ⁷ chojktupts je'e ve'e jetse'e je Moisés je pyava'nun je jayu dutukyak'ixpáktat, ax ni viinma tse'e dükavimmóttuda juu' ve'e kyojtstup, nay ka'ava tse'e dunujávada ti ve'e tyijp je ixpajkun juu' ve'e tyun'ava'nidup jets tyúvam je'e ve'e.

⁸ Nnuja'vimdup xa uu'me'e jets oy je'e ve'e je Moisés je pyava'nun ku ve'e yaktún ax jo'n pyuma. ⁹ Nnuja'vimduvap tse'e jets ka'a ve'e je Moisés je pyava'nun yakpum jetse'e duyakkutojkjat je jayu juu' ve'e tuv jáyividup joojntykidup, je'e ve'eda pán pán jatye'e jomjáyividup tijáyividup, jomjoojntykidup tijoojntykidup, pán pán jatye'e kakatsupajktup, je Nte'yam dükavintsa'kidup, tokintoondup, dükamajapaqmdup je Nte'yam ukpu juu' ve'e je Nte'yam jye'e, je tyee' ukpu je tyak ukpu je viijnk jayu duyak'oo'ktup, ¹⁰ je navyajkun duyavintsa'kintókidup, je ko'oyyaa'yapta, je jayu mee'tspada, pán pán jatye'e taayidup, pan pan jatye'e je Nte'yam duyaknajxtup je taay kajx. Yakpaampa tse'e je Moisés je pyava'nun jyajuu'a juu' jatye'e viijnk juu' ve'e dutso'oxpajkp je va'ajts ixpajkun. ¹¹ Je va'ajts ixpajkun tse'e dumaqatnavyaatjup dumaqatnay'akeeguijup je oy kats je oy ayook juu' ve'e ooy je majin dutunjayejpp jets atse'e je Kunuu'kx Nte'yam xtukkatajki.

Ku je Pablo je Jesucristo dukukojtsji kuxe'e yaktukma't

¹² Nkukojtsjipts ətse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo kux'e'e əts xtukkatajki je toonk jets ətse'e je myakkina kajx je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayoock. Ve'em tse'e dutuujn kux ñuya'vip je'e ve'e jets nkutyuump ətse'e juu' je'e ve'e chajkp. ¹³ Nujom ətse'e ya maa'yun xtoojnji óyam əts je'e ve'e nyakvintsa'kintóki ku əts je'e ve'e nkajaanchjávana vye'na. Ax xtukmo'its ətse'e je Nte'yam je'e kajx ku ətse'e ka'anum nmujava vye'na ti ətse'e ntoon nkojts. ¹⁴ Je Maja Vintsants ətse'e xtoojnji ya majá maa'yun, je'e ətse'e xmooyva je jaanchja'vin jets je tsojkun juu' ve'e njayejpumdup kux'e'e to'k muk n'ijtumda je Cristo Jesúus maat.

¹⁵ Tyúvam xa ya'a ve'e ya kats, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e anañujoma je jayu dujaanchjávadat, jets je'e kajxe'e je Cristo Jesúus myiijn yaja naxviijn jetse'e duyaktso'okut je tókinax jáyuda, əts tse'e nuyojk tókinax jayu. ¹⁶ Ax je'e kajxts ətse'e je Nte'yam xtukma't kux je'e ve'e chajkp jets ətse'e nyaknuke'xnatákat nuyojk jets ka'a ve'e je viijnk jayu joma vaate'e je Jesucristo juu' dukuvuk, je'e juu' ətse'e ntuntso'xpajk, je'e ve'e chajkp jets ətse'e je nu'ixvaatsun nyaktanu' je'e kajxta pan pan jaty'e'e je Jesúus dujaanchjávadap, ve'em tse'e dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁷ ¡Yakmaja yakjaancha jets vintsa'aga tse'e y'ijtnit xa'ma kajx je tun to'k Nte'yam, juu' ve'e xa'ma kajx yakkutojknup, juu' ve'e ni vin'ita kavintókip, juu' ve'e kayak'ixp! Amén.

18 Timoteo, n'onukja'vipts əts mitse'e. Ya'a juu' əts mitse'e tuntukpava'añ, pyaatyp y'akeeguipts je'ę ve'e maat je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e je utsta je ajchta kyojtsnajxtu mits kajx. Mputákajapts je'ę ve'e juu' ve'e mkojtsuxjudu jetse'e oy xmutónut xmupákut je Jesucristo jetse'e x'amqadaagat nujom juu' jatye'e ka óyap.

19 Tonu tse'e ve'em je jaanchja'vin maat jets je va'ajts vinma'yun maat. Jeme'e juu' ve'e dükajaanchja'vidup kux'e'e dükamajapaamdi juu' ve'e je Espíritu Santo kyajtsp. **20** Ve'em xa ve'e jyajtti je Himeneo jets je Alejandro, je'eda juu' atse'e mpaamdu jem je Satanás kya'm jetse'e yaktsaachpaa'tjadat, ve'em tse'e dunujávadat jets ka'a ve'e je Nte'yam duvinkojtspéttat.

2

Je'ę pan vintso ve'e chapkótstat

1 Muto'k viijn, je'ę atse'e ntsajkp jetse'e je jayu je Nte'yam du'amótudat anañujoma je jayu kajxta, je Nte'yam dumukótstat, dumunoo'kxtuktat, jetse'e dukukojtsjadat. **2** Ntsajkpts atse'e jetse'e dunutsapkótstat pan pan jatye'e yakkutojktup jets pan pan jatye'e je kajpun dunuvinténidup, ax ve'em tse'e oy aaj oy joöt njoojntykimdat, oy nmaajk'ijtumjadat je Nte'yam maat, jetse'e nto'numdat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip. **3** Oy xa je'ę ve'e ku ve'e ve'em yaknūtsapkats, y'oyja'vipts je'ę ve'e je nYaktsooök pamda Nte'yam, **4** kux je'ę ve'e chajkp jetse'e anañujoma je jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jetse'e dunujávadat je tyuv je'e. **5** To'kji xa je'ę ve'e je

Nte'yam, to'kjivats je'e ve'e pane'e o'yixjup jetse'e duyaknamyujot'óyajat je jayu jets je Nte'yam, je jayu Jesucristots je'e ve'e. ⁶ Namyasookjuts je'e ve'e jetse'e y'uk'aq'ik, ve'em tse'e dukuvejt anañujoma je jayu je tyokin. Ya'a tse'e nujava taan ku ve'e je Nte'yam dutsajk. ⁷ Kux chajkpe'e jetse'e anañujoma je jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e kajxts ətse'e nyakpuujm ka'amaayva jets kukátsiva. Tyúvamts ya'a ve'e juu' ətse'e nkajtsp, ka'a ətse'e ntaaya, kukátsiva ətse'e nyakpuujm jets ətse'e ntukyak'ixpáktat je tyuv je'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jetse'e dujaanchjávadat je Cristo.

⁸ Ntsojkapt ətse'e jetse'e je yaa'tyajk chapkótstat pan joma ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada, je kya'aj duyakpojtuktat je va'ajts aaj je va'ajts joot maat, je jayu dukamu'ékjadat jetse'e je jayu dukamaqtnakyojtsvintsóvjadat. ⁹ Ntsojkapt ətse'e jetse'e je ta'axtajk ñaxyóxjadat oy yakxón ax jo'n dupaa'ty du'akeega ax jo'n duvinmachju; ka je'epe'e ku ve'e je namyajin kajx dupamda je vyaajy je chojin ukpu je namyajin kajx dujayepta je oro, je perlas, ukpu je tsóvax vit; ¹⁰ je'e ve'e jetse'e je y'oy je'e dutóndat, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega jetse'e dutóndat je ta'axtajkta pan pan jatye'e vaandup jets vyinja'vidup vyintsa'kidupe'e je Nte'yam. ¹¹ Va'an tse'e je ta'axtajk dunaajk'ítjada jep kutojkun pa'tkup jetse'e ama'at du'amotunáxtat je ka'ama'yun. ¹² Ka'a xa ətse'e nyakjaty jetse'e je ta'axtajk duyak'ixpákut je yaa'tyajk ukpu duyakkutojkjat, ama'ate'e y'ítut. ¹³ Kux too'vajkpe'e je Nte'yam

dupuujm je Adán, van'it tse'e je Eva. ¹⁴ Ax je Adán, ka je'ep tse'e yakvin'aa'n, je ta'axtajke'e. Ax ku tse'e yakvin'uu'n, van'it tse'e tyokimpujk. ¹⁵ Ax xoondük joöt tse'e y'ittat je ta'axtajk, je'e ve'e ku ve'e je ónuk dujayepta jetse'e duyakyee'kta, ku ve'e ñaajk'ítjada je jaanchja'vin maat jets je tsojkun maat, va'ajts, jetse'e tsoj yakxón jyáyuvada jyoojntykada.

3

*Vintso ve'e jyoojntykadat pan pan jatye'e
dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk*

¹ Tyúvam xa ya'a ve'e ya kats: Oy xa je'e ve'e ku ve'e je jayu dutsak jetse'e je jaanchja'vivatajk dunuvinténat. ² Ax ve'em tse'e, pan pan tse'e dunuvinténip je jaanchja'vivatajk, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e ti tokin kyayakpaatjat, to'kji je ñuda'ax dujayéput, ñay'akuvaaa'najat, ñaajk'ítjut viji kej, yakxón jyáyuvat, oy jayu ñapyámjut maat je je'yva jayu, je yak'ixpajkk dujátut, ³ juu' jaty dumuténat, kya'oo'kut kyamo'okjut, je jayu dukatsii'kut, je jayu dukatso'oxpákut, je meen dukakáxjut, ⁴ dujátut vintso ve'e oy yakkutókut jep jyuump tyujkp, jets vintso ve'e je y'ónuk anañujoma kajx kyatsapákjadat jetse'e vyintsa'agajadat. ⁵ Kux pan ka'a xa ve'e dujaty vintso ve'e jep jyuump tyujkp yakkutókut, ¿vintsots je'e ve'e y'o'yixjut jetse'e du'ix'ítut je Nte'yam je jayu joma ve'e ñay'amókajada? ⁶ Ka'ats je'e ve'e je jaanchja'vivatajk dunuvinténat pan pane'e tun vee'nnum ijtp ku ve'e jyaanchja'vi'ukvaajñ, kux pan ve'eme'e, to'mayji tse'e ñamyájajat

jetse'e kya'at jep tokin jaatp jetse'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, ve'em ax jo'n je ko'oyjáyuvap kya'a jep tokin jaatp jetse'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup. ⁷ Tun vinkópkpats je'e ve'e jetse'e ti tokin kyapaatuxjadat pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo. Kux pan yakpaatjip xa ve'e je tokin je jayu juu' ve'e dunuvinténip je jaanchja'vivatajk, nunjajtpe'e ku ve'e je Nte'yam dukoo'kmutoonnit dukoo'kmupajknit ax jo'n dupaa'ty du'akeega jetse'e ve'em kya'at jem je ko'oyjáyuvap kya'm.

Vintso ve'e jyoojntykadat pan pan jatye'e patto'nidup

⁸ Nay ve'empa tse'e, pan pane'e dupatto'nidup je jayu juu' ve'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e ñaajk'ítjadat pan vintso ve'e yakvintsaq'agadat, je jayu dukavin'aa'ndat, kya'oo'ktat kyamo'okjadat, je meen dukakáxjadat, ⁹ jetse'e ñaajk'ítjadat pan vintso ve'e je va'ajts vinma'yun maqat dujaanchjavadat je oy kats je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu. ¹⁰ Va'an tse'e too'vajkp duyakpayo'oyda pan oye'e juu' dutonda. Ax pan ka'a tse'e ti tokin yakpaatjada, van'ítnum tse'e yakpámdat patto'nivada. ¹¹ Nay ve'empa tse'e je ñuda'axta, ve'em tse'e dutsak jetse'e ñaajk'ítjadat vintso ve'e je jayu vyintsaq'agajadat, ñay'akuvaqanajadat, dutondat nujom ax jo'n dupaa'ty du'akeega. Ka'a tse'e y'akotsuoonkadat. ¹² Ax je patto'niva, to'kjits je'e ve'e je ñuda'ax dujayéput, ñujávaps je'e ve'e

oy vintso ve'e je kutojkun dupámut jep jyuump tyujkp jetse'e je y'ónuk duyakkutojkjat. ¹³ Kux je'eda pan pan jatye'e oy yakxón patto'nidup, yakvintsa'agadapts je'e ve'e, makk aaj makk joöt tse'e dujayéptat je jaanchja'vin juu' ve'e yakjayejpp ku ve'e je jayu to'k muk y'it je Cristo Jesús maat.

Qoye'e dütunnūmaja juu' ve'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu

¹⁴ Ntsajkpts atse'e jets ats mitse'e tsojk najkx nku'ix. Ax ntuknuja'yipts ats mitse'e ya nač, ¹⁵ kux pan ta'nip atse'e, mnuja'vinupts mits je'e ve'e vintso ve'e dutsak jetse'e je Nte'yam je jyayu ñaaajk'ítjadat, je'eda pāne'e dujaanchja'vidup je joonytk Nte'yam, je'eda pāne'e ijttup ax jo'n je xen jets je pats juu' ve'e tsqo'ntkp jep naaxyp, kux yakpojtuktupe'e jetse'e makk duyak'itta je tyuv je'e. ¹⁶ Ka'a xa ve'e ñunkayakkuvákut jets ooye'e dütunnūmaja juu' ve'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu. Ya'ats je'e ve'e:

Yaknuke'xnatajki xa ve'e je Jesucristo je jayu ni'kxax kópkax,
je Espíritu Santo tse'e je jayu dütuknuja'vi jets
pyaatyp y'akeeguij je'e ve'e juu' ve'e tyoon
kyojts,

íxjudu tse'e je ángeles,
yaknukojts tse'e joma ve'e may itunaax,
yakjaanchja'vi tse'e yaja naxvijin,
tsajpejtnuts je'e ve'e.

4

Je'eda pan pan jatye'e dumaso'oktap je tuv jaanchja'vin

¹ Ax je Espíritu Santo, va'ajtsts je'e ve'e du'avana jets ku ve'e tyáminit je itákax, jem tse'e pane'e dukoo'kjaanchja'vidinup je tyuv je'e jetse'e dupanajkxtat je ko'oyjáyuvap je y'ixpajkun juu' ve'e je jayu tyukvin'aa'ndup, ² myajapámdapts je'e ve'e je jayu juu' ve'e taayidup, je jayu juu' ve'e dukoo'ktokinja'vidinup je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup. ³ Ax je jayu tse'e va'andap jets ka'a ve'e je Nte'yam dutsák jetse'e je jaanchja'vivatajk je ta'axtajk ukpu je yaa'tyajk dujayéptat, pyavaanduvap tse'e je jayu jets jeme'e je kaaky je ju'kx juu' ve'e kyakáydap kyaja'kxtap. Ve'em tse'e dupava'andat óyame'e je Nte'yam dupuujm je kaaky je ju'kx jetse'e je kukojtsun maat dukáydat duja'kxtat je'eda pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Nte'yam jetse'e dunujávada je tyuv je'e. ⁴ Kux nujome'e juu' jatye'e je Nte'yam pyaam, oysts je'e ve'e, ni tía ve'e juu' ve'e nunkayakkuvákup ku ve'e je jayu dumaa'yunjáva, ⁵ kux va'ajts je'e ve'e je Nte'yam je y'ayook kajx jets je tsapkats kajx.

Je'e pane'e je Jesucristo oy dumutoomp dumupajkp

⁶ Pan mtuk'ixp xa mitse'e ya ixpajkun je utsta je ajchta maat je utsta je tsá'ada, oysts mitse'e ve'em je Jesucristo xmutún xmupuk; jets je ayook juu' ve'e njaanchja'vimdup jets je oy ixpajkun juu' ve'e mpanajkxumdup, je'e tse'e mputákajap jetse'e makku m'ijtnit to'k muk je Jesucristo maat.

⁷ Ax ka'a tse'e xmajapámút je káts juu' ve'e je jayu myutaayvaattup jetse'e japyayo'oy juu' dukotsta, je'e ve'e mtónup mkótsup vintso_ ve'e je Nte'yam ijtp xvintsq_agat. ⁸ To'nuxjup tse'e je jayu ku ve'e je ni'kx je kyopk duyak'ampuk ax jo'n tyun ax jo'n kyoo'ya, ax anañujoma kajx tse'e je jayu tyo'nuxju_ ku ve'e dutoonka vintso_ ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit, to'nuxjupts je'e ve'e ya joojntykin kajx juu' ve'e uxyam jetse'e tyo'nuxjut je joojntykin kajx juu' ve'e miimpnum. ⁹ Tyúvam xa ya'a ve'e ya káts juu' qats mitse'e nvaajnjip, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e anañujoma dujaanchjávadat. ¹⁰ Je'ets je'e ve'e juu' ve'e nnuto'numdup jetse'e je vinma'yún njayejpumda, jets je'e kajxe'e n'a'íxumda je joojntyk Nte'yam, juu' ve'e anañujoma je jayu kajxta je nutsookun duyakmiin yaja naxviijn, vinkopk je'eda pán pán jatye'e jaanchja'vijidup.

¹¹ Je'e tse'e je jayu mtukpava'anup jetse'e je jayu xtukl'íxut. ¹² Ka'a tse'e pán mviijnk'íxjut kux mitse'e mootsknum, je nu'ixvaatsune'e m'lítut jeja je jaanchja'vivatajk vyinkujk pán vintso_ ve'e mkáts, pán vintso_ ve'e mnaajk'ítju_, pán vintso_ ve'e je tsokkun jets je jaanchja'vin xjayep, jets pán vintso_ ve'e va'ajts mjoojntyka. ¹³ Namvaat átse'e nje'ya, tukvinkótsats je jayu je Kunuu'kx Jatyán, je'e tse'e je jayu mtukka'amáydap jetse'e xtukyak'ixpáktat. ¹⁴ Yakvinkopka je maa'yún je putajkin juu' ve'e je Nte'yam mmoojyju_ ku ve'e je kya'aj mtuknukoojnjadi je'e pane'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jetse'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnajxti mits kajx,

je maa'yun je putajkints je'e ve'e juu' kajxe'e
m'o'yixju jetse'e je jayu xtuknujávat je Nte'yam je
y'ayook.

¹⁵ To'k aaj to'k joote'e ve'em tonu jets
majapamu, ve'em tse'e anañujoma je jayu du'íxut
vintso ve'e jyaa'knuyóka je y'oy je'e juu' ve'e
mtuump mkajtsp. ¹⁶ Xa'ma tse'e oy x'íxut juu' ve'e
mtuump mkajtsp jets juu' ve'e je jayu mtuk'ixp.
Pan mtuump xa ve'e ve'em, mjayépup tse'e viim
je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, nay ve'empa
je'eda pan pan jatye'e m'amotunajxjudup.

5

*Vintso ve'e je Timoteo ñaajk'ítjut maat je
jaanchja'vivatajk*

¹ Ka'a tse'e je na'avtajk ɔyvintsova xnqajmat,
ñojk'óye'e tsoj yakxón xtukvinjávat juu', ve'em ax
jo'n je mtee' kuy'ijt jo'n. Ve'em tse'e je vajutyajkta
xjávat ax jo'n je m'utsta kuy'ijt jo'n. ² Nay ve'em
tse'e je amajatajk xjávat ax jo'n je mtaak kuy'ijt
jo'n; jetse'e ve'em xjávat je kiixuta'axta ax jo'n
je m'utsta kuy'ijt jo'n, je va'ajts aaj je va'ajts joot
maat jets je va'ajts vinma'yun maat.

³ Ixu vintso ve'e yakputákat je ku'aaq'k ta'axtajk
pan pane'e kook'ijtuxjinup pan pan jatye'e
putákajap. ⁴ Ax pan jem tse'e je ku'aaq'k ta'axtajk
juu' ve'e jem je y'óñuk ukpu je y'ap je y'ok, va'an
tse'e je muutskit óñuk too'vajkp je myújit jayu
du'ix'itta. Va'an tse'e du^{ton}umpijtjidinuva je
tsojkun jets je maa'yun juu' ve'e jayejpuxjudu
ku ve'e makkna tsotsna vye'nada, ve'em ax
jo'n dupaa'ty du'akeega ku ve'e je Nte'yam

yakvinjava yakvintsa'aga, kux je'e ve'e je Nte'yam y'oyja'vip. ⁵ Ax je ku'aq'k ta'axtajk pān pāne'e katuntih'ijtuxjup jetse'e naaydum tūtyaanni, je Nte'yam tse'e y'ajootip, jóvum xāaj jóvum tsooj tse'e dūmumoo'kxtuk jetse'e chapkāts. ⁶ Ax je ku'aq'k ta'axtajk juu' ve'e jēm xoojntkun jootm naajk'ituvaajnjup, óyam tse'e jyajoojntyka, jēm tse'e je tōkin kya'm ñaajk'ítju.

⁷ Juu'ts ats mitse'e ntuknuja'yip, je'e tse'e mtukpava'andap je jaanchja'vivatajk, ve'em tse'e ti tōkin kyayakpaatjadat. ⁸ Pān jēm xa ve'e pāne'e natyijup jaanchja'viva jetse'e duka'ix'it je jyayu, vinkopkts je'e ve'e juu' ve'e jep jyuump tyujkp, ka'a tse'e dūkuvuk je tuv jaanchja'vin, nuyojk je kyo'oy je'e je'e ve'e ku ve'e ve'em dutún jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e tyoondup pān pān jatye'e je Nte'yam dūkajaanchja'vidup, y'ix'ijttupts je'e ve'e je jyáyuda.

⁹ Ku ve'e yakjavyéttat je ku'aq'k ta'axtajk juu' jatye'e je jaanchja'vivatajk pyutákadap, je'ejyji tse'e jyavyejtjadap je xyaaj pān pān jatye'e toogupx joojnt tūtyákada, juu' ve'e to'kji je yaa'tyajk dujayejptu, ¹⁰ jetse'e yaknujava je y'oy je'e kajx juu' ve'e tyoondu, ve'em ax jo'n je ónułk duyakyee'kti, oy jayu ñapyāajmjidi maat je je'yva jayu, dūpakpojti je Nte'yam je jyayu, jetse'e duputajkidi pān pān jatye'e tsaachpaattup, je'e ve'e ku ve'e nujom je y'oy je'e dūtoondi.

¹¹ Ax ka'a tse'e yakjavyétut je ku'aq'k ta'axtajkta juu' ve'e dūkatajkipna toogupx joojnt. Kux ku xa ve'e je yaa'y kax dujayepta, ka'a tse'e du'ukkuvajktini juu' ve'e vyajntktu

vintso_o ve'e dumutóndat dumupáktat je Cristo, yaa'vyakuvaandinuvape'e. ¹² Ku ve'e ve'em dutonda, tukkuvéjtadapts je'e ve'e je Nte'yam je'e kajx ku ve'e dükakutyonda juu' ve'e ñu'atso'vidu. ¹³ Nooxjajttup tse'e kux'e je tyoonk kya'ijtuxjada, ax ka nooxjyap tse'e, tajkm tajkme'e tyajkiduva jetse'e y'akotsutoonkada, dutuktákada juu' ve'e kapaatjudup, jetse'e jyomva'anda tyiva'anda. ¹⁴ Je'e kajxts atse'e ntsak jetse'e je muutskit ku'aa'k ta'axtajk yaa'vyajktinuvat, je ónu'k dujayéptat, jetse'e je jyaajn je tyajk du'ix'íttat. Ax ve'em tse'e kya'o'yixjadat vintso_o ve'e je tokin xpaatjimdat ya'a kajx je jayu juu' ve'e dutso'oxpajktup je Nte'yam. ¹⁵ Kux jeme'e je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e je tuvutoo' dumasoóktu jetse'e je Satanás dupanajkxti.

¹⁶ Pán jem xa ve'e je jaanchja'viva, je yaa'tyajk ukpu je ta'axtajk, jetse'e jem je jayu juu' ve'e ku'aa'k ta'axtajk, va'an tse'e duputákada, ve'em tse'e je jaanchja'vivatajk kyatso'oxjajtuxjadat jetse'e y'o'yixjadat jetse'e duputákadat je ku'aa'k ta'axtajkta pán pán jatye'e katuntih'ijtuxjudup.

¹⁷ Je jayu pán pán jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajkta, je'e tse'e yakmo'odap nuyojk je vintsá'kin jets je putajkin, vinkopk je'eda pan pán jatye'e ka'amaaydup jetse'e yak'ixpákta. ¹⁸ Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vy'a'añ: "Ka'a tse'e je y'ajén xpaajmjat je tsapkaaj juu' ve'e duvintee'mp je trigo." Vaampap tse'e jidu'um: "Je toompa jayu, vyinmajtsjupts je'e ve'e jetse'e yakmujóyt." Jidu'um tse'e vy'a'añ.

¹⁹ Ka'a tse'e xmajapámüt je jayu juu' ve'e

dunu'aapnip ukpu dunuvampejtp to'k je jayu juu' ve'e dunuvinténip je jaanchja'vivatajk, van'ítume'e pān jeme'e nūmejtsk ukpu nūtoojk juu' ve'e dunukojtspejttup je y'ayook. ²⁰ Ax je jayu juu' ve'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jetse'e tyokintonda, mtuknaajmap tse'e jeja anañujoma je jayu vyinkujk, ve'em tse'e je viijnk jayu cha'agadat jetse'e ve'em kyajátkiduvat. ²¹ Je Nte'yam jets je Jesucristo maat je y'aangeles, jéjats ats mitse'e je'e vyinkujkta ntukpava'añ jets ya'a ve'e xkutyónut. Ni to'k ni jado'k tse'e xkavijjnkJíxut. ²² Payo'oyu oy pān pane'e oy du'ix'ijttup je Nte'yam je jyayu, van'ítnum tse'e je mka'aj xtuknukónut. Kux pān mtuknuqāampe'e je mka'aj je jayu juu' ve'e duka'oy'ix'ijttup je Nte'yam je jyayu, mtukpaatjupts mits je'e ve'e je tyokin. Va'ajtsts mitse'e mnaajk'ítjut.

²³ Je'e kajx tse'e kux'e vane'em mpukju jetse'e je jotpa'am xjayep, kádits tun je tsoxk naajji x'uu'k, ookpa ve'e vee'n je tsaaydum pa'ajk naaj.

²⁴ Je'e kajx tse'e payo'oyu oy kux jeme'e juu' ve'e ixna ke'xna tokintoondup, ka'a tse'e vyinkopka jetse'e je viijnk jayu oy dupayo'oyut jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup. Jempa tse'e pane'e je tyókinda kanuke'xnatajkip jatyji, ux'óoknume'e. ²⁵ Nay ve'empa tse'e, yaknuja'vivap xa ve'e juu' ve'e je jayu oy tyuump. Ax pān ka'a tse'e jatyji yaknujava, ux'óoknum tse'e yaknujava. Ka'a xa ve'e juu' yu'uts ñaxy.

6

¹ Nujom pān pān jatye'e mutoondup, va'an tse'e duvints'aagada je vyintsanda, ve'em

tse'e je Nte'yam kyayakvinkojtspétut jetse'e je jayu dükapakótsut je n'ixpajkunamda.

² Ax pān je jaanchja'viva jáyuts je'e ve'e je vyintsānda, ka'a tse'e duyakvintsa'kintókidat je vyintsānda kux y'utsta y'ajchta je'e ve'e, nuyojk oye'e dūtoojnjadat juu' ve'e oy, kux je vyintsānda, pyutajkidupts je'e ve'e pān pan jatye'e yaktsojktup jetse'e je Jesucristo dujaanchjávada. Tukyak'ixpāku ve'em je jayu jetse'e ve'em xtukka'amáyut.

Je tuk'o'yin jets je tukjotkədaakun

³ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e dūtuk'íxtup je viijnk ixpajkun jetse'e dükakuvákta je va'ajts ixpajkun juu' ve'e je Maja Vintsán Jesucristo jye'e, je va'ajts ixpajkun juu' ve'e dumāatnavyaatjup dumāatnay'akeeguijup je Nte'yam jye'e, ⁴ ka'ats je'e ve'e dūtinujávada, namyájjidup je'e ve'e, je'ejyji ve'e tyoonkidup juu' ve'e je jayu natyukkojtsvintsoojvjup. Ax ku tse'e je jayu ñakyojtsvintsvávjü, je'e tse'e duyakjéjip je ejkun, je tso'oxpajkun, je vinkojtspejtun, je ko'oy vinma'yün, ⁵ ka'a tse'e ñayjávajada je jayu. Ka'a xa ve'e y'oya je vyinma'yündä pān pāne'e ve'em játkidup, ka'a tse'e dunujávada je tyuv je'e, ve'eme'e vyinmayda jets je y'avintso o'yin je'e ve'e ku ve'e je jayu je Nte'yam dūvinjava duvintsa'aga. ⁶ Ax maja o'yints je'e ve'e ku ve'e je jayu je Nte'yam dūvinjava duvintsa'aga, je'e ve'e ku ve'e yaktukjotkəda'aky vinxupe'e juu' yak'ix yakjayep. ⁷ Ni tíá xa ve'e nkayakje'yumdi yaja naxviijn ku ve'e nke'xumdi, ni tíá tse'e nkayaktsqo'numduvat ku ve'e n'oo'kumdinit.

⁸ Ax pān njayejpumdup tse'e je kaaky je naaj jets je vit je xox, ntukjotkādaakumdapts uu'm je'e ve'e.
⁹ Je'e pān pān jatye'e naajkkumeenavaajnjūdup, ka'ats je'e ve'e cho'oxa vintso ve'e kya'adat jep tokin jaatp, y'ajoqtidup tse'e may viijn juu' ve'e ka víjap ka kékajp jets juu' ve'e yaktokintoojnjuđup. Ax je'e tse'e je jayu duyakma'tp jetse'e dutukmasa'ak je Nte'yam je tyoo!. ¹⁰ Ku xa ve'e je jayu dunas'ayova je meen, je'ets je'e ve'e duyakjéjip je ko'oy vinma'yūn jets je ko'oy to'nun. Jemda tse'e juu' ve'e je tuv jaanchja'vin dukoo'kmajapaamdinup kux ooje'e dutuntsokta jetse'e kyumeenadat, ve'em tse'e tyoo'tókida jetse'e je jyoöt je jya'vin ooy tyunyaktsaachpaa'tjada.

Ku je kyo'oy je'e yak'amaädaaga

¹¹ Ax mits, je Nte'yam je jayu, ka'a tse'e x'itumo'ot ya ko'oy too'; je'e ve'e mtónup mkótsup je tyuv je'e, vinjava vintsä'aga je Nte'yam, jayepu je jaanchja'vin jets je tsojkun, mutena juu' jaty, naajk'ítju nuu'k aaj nuu'k joot, ¹² jets amaädaaga je jaanchja'vin kajx je kyo'oy je'e. Tun'ixu vintso ve'e xjayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e juu' ve'e je Nte'yam mtuknuyaaxuxju jets juu' kajxe'e je tuvakojtsun oy xpuujm jeja je numay jayu vyinkujk, je'ets je'e ve'e ku ve'e mnay'ava'niji vintso ve'e mjaanchjáva.

¹³ Je Nte'yam, juu' ve'e je joojntykin duyajkp, jets je Jesucristo, juu' ve'e jem je Poncio Pilato vyinkojkm oy je tuvakojtsun dupaam, jéjats qts mitse'e je'e vyinkujkta ntukpava'añ ¹⁴ jetse'e xkutyónut je toonk juu' ve'e je Nte'yam mmoojyju,

ve' em tse'e je jayu va'ajts dunujávadat jets pan ti je' e ve' e je tokin jetse' e ñaajk'ítjadat oy jets va'ajts. Tonu ve' em van'it paat ku ve' e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesucristo.

¹⁵ Ax miinnuvapts je' e ve' e, ve' em ax jo'n dunupaajmtki je Kunuu'kx Tee', je' ejyji ve' e nujom juu' jaty duka'mikajxp, je Yakkutojkpa juu' ve' e duyakkutojkjip je yakkutojkpatajk jets je Vintsán juu' ve' e dunuyvintsánip je vintsántajk.
¹⁶ Je' e xa ve' e tun to'kji juu' ve' e duka'mip juu' jatye' e kavintókip, joojntykipts je' e ve' e jeja ajajtk it jaat joma ve' e ni pana kyanaajktámaja. Ni pana xa ve' e kya'ixju, ni pana xa ve' e kya'o'yixju jetse' e y'íxjut. Je' e tse'e xa'ma kajx dununumájinup dunuaanchinup jetse' e je kutojkun dujayejpnit! Amén.

¹⁷ Naajmada pan pan jatye' e kumeenda yaja naxviijn jets ka'a ve' e ñamyájajadat jets ka'a ve' e jem je meen kya'm ñapyámjadat, kux ka'a ve' e dunujávada vinxupe' e ya it jyaa'knáxut ku ve' e dujaa'kjayéptat je myeen, ñojk'óye' e jem je Nte'yam y'am kya'm ñapyámjadat, je' e juu' ve' e ooy xtunmo'yumdup nujom juu' jaty je' e kajx jetse' e ntukxoojntkumdat. ¹⁸ Naajmada jetse' e dutóndat juu' ve' e oy jets juu' ve' e y'íxtup jyayejptup, je' e tse'e tyukputákadap je viijnk jáyuda. ¹⁹ Ku tse'e ve' em dutóndat, y'apaamdukadapts je' e ve' e juu' ve' e miimpnum jetse' e duyakvinkópkadat je joojntykin juu' ve' e xa'ma kajx ijtp.

Juu' ve' e je Pablo tyukpavan'ux'oo kinu je Timoteo

20 Timoteo, va'ajts tse'e xyak'ítut je oy kats
je oy ayook juu' ve'e myaktukkatajki. Ka'a
tse'e x'itumo'ot jetse'e jyéjat je ko'oy ayook jets
je kats juu' ve'e tyijtup nuja'vin, ax ka'a tse'e
je kats dumaqatnavyaa'tyju dumaqatnay'akeegaja
je Nte'yam je y'ayook. **21** Jeme'e je jayu juu'
ve'e ve'em yak'ixpajktup, ve'eme'e vya'anda jets
y'íxada ve'e je Nte'yam; ax ka'a tse'e du'íxada,
myasooktinuts je'e ve'e je tuy jaanchja'vin.
Je Nte'yam tse'e mkunoo'kxjup.

**Ya'a tse'e je nam kojtstán juu' ve'e je
Nte'yam_ xyaktaajnjimdu je nMaj
Vintsánamda Jesucristo kajx
New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe,
Totontepec)**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

47d09f80-22d6-55c5-b9e5-a04a59e3169e